

Osoby:

Všechny ženské role hraje

jedna jediná herečka.

Všechny mužské role hraje

jeden jediný herec.

Němý pomocník (nebo

pomocnice) v oděvu

zdravotní sestry má na starost

kulisy a roboty.

NEKONEČNÝ SEN

(božské drama)

jednoaktovka

(Tma)

(Scéna je pomalu nasvětlována, zaplňuje ji mrak dýmu, který se postupně rozplývá. Na jevišti jsou k podlaze připevněny tři květiny s hloubou stélou.)

Hlas: Vokna zasklíííít, vooooooknáááááá!

(Vejde Sklenář, má na sobě těžký kabát, kožené rukavice, bílé vousy a rozsvátou hřívu šedivých vlasů, na očích černé brýle. Na zádech nese jakýsi zablácený obdélníkový předmět. Opírá se o bůl.)

Sklenář: Vokna zasklíííít, vooooooknáááááá! Všechna skla se rozbila, ta, co jsem prodával, a i ta na oknech. Zůstalo mi už jenom jedno sklo, který každej den váží víc a víc. Zřejmě je pokrytý vrstvou zeminy. Vokna zasklíííít! Z nebe se snáší prach, kterej se pak mění na bahno. Proč by si člověk měl kupovat průhledný sklo, když jsme slepí a topíme se v bahně? Vokna zasklíííít, vooooooknáááááá!

(Vstoupí Rosamunda, Sklenářova velmi mladá dcera.)

Rosamunda: Táto!

Sklenář: Rosamundo, ty zde? Jak se ti mohlo poštěstít, že jsi mne našla zde v těchto temnotách?

Rosamunda: Ale vždyť máme den, svítí slunce a všude kolem tu květou květiny. Země je protkána opojně vonícími cestičkami.

Sklenář: Lžeš. Víš dobře, že žádné cesty už dávno neexistují. Všechno se změnilo v bažiny. Copak necítíš, jak se propadáme?

Rosamunda: Ale ne, tatínku, všechno se skví v plné záři. Ve vzduchu se vznášá tisíce vůní. Pohleď, královský palác, vyrůstá ze země jako ty květiny!

Sklenář: Paláce už dávno růst přestaly, dcerunko.

(Rosamunda pomaličku sklenáři sundá brýle. Oslněn světlem, sklenář upustí bůl. Protírá si oči, rozblíží se.)

Sklenář: *(Přijemně překvapen)* Óch, svítá! Prachový déšť skončil. *(Znovu roztrpčeně)* Rosamundo, to, co jsi nazývala palácem, je vězení. Vězení, které roste, protože na něj použili jako hnojivo lidské výkaly.

Rosamunda: Nenič mé naděje! Roste, protože se sytí slunečním světlem. Už brzo se jeho střecha rozevře jako květ lilie. A je-li v tom zámku uvězněn král, musím ho jít vysvobodit.

Sklenář: Už jsem ti řekl, že to není palác, ale vězení. A není to žádný král, je to příživník. Nikdy nesmíš být tím, kdo dává, dcerunko, musíš vždycky jen prodávat! Lidé si cení jen toho, co si kupují. A čím víc za to zaplatí, čím víc potu a utrpení je to bude stát, tím víc budou milovat to, co dostanou.

Rosamunda: Rozdávát, aniž by za to člověk něco chtěl, to je zákon lásky. Doprovod' mne k tomu rostoucímu paláci.

Sklenář: Počkej! *(Nasadí si znovu brýle.)* A opět padla noc. Hned je mi lépe. Člověk si na bahno nakonec zvykne a je to švanda, všechny ty kratičké záblesky světla jsou rušeny nostalgií po močálu. Pro krtka je světlo utrpením! Vstup tam sama, Rosamundo, já sejdu do sklepení... Vooooooooonááááá!

(Sklenář odejde. Rosamunda se jej marně snaží gestem zadržet. Pokrčí rameny, usměje se, natrhá tři kvítky a s pugétem v ruce odejde ze scény na opačné straně než Sklenář. Vějde zdravotní sestra, tlačí před sebou sedířovou skříň, na které leží rudá róba zdobená bílými péry. Postaví skříň do robu a odejde. Objeví se Pedro, který vjíždí na kolečkovém křesle. Je oblečen jako bílý Pierot a na blavě má královskou korunu.)

Pedro: Zeď a ještě zeď a ještě jedna zeď! Žiju tak dlouho uvězněný, že už ani vůbec nedokážu říct, kde končí tahle cela a kde začínám já. Celý svět je jedna jediná klec... A ta klec se rodí se mnou. *(Buší do opěradel křesla.)* Nech mě jít ven,

máti, nejsem zas až tak nemocný! Blíží se sem karnevalový průvod a je tam i Kolombína, co na mě čeká... *(Snaží se zvednout se z křesla, ale nejde mu to.)* Ne, máti! Nudlovou polívku už dál jíst nebudu. Každý den mi servíruješ tu samou žbryndu. Nudle s vodou! Ty sama se láduješ masem! Já i ségra jsme z toho už úplně grogy. *(Znovu buší do opěradel.)*

(Vstoupí jeho sestra Anděla, pěkná, dobrácká, trochu strohá žena oblečená v šedém, s rovnými vlasy sepnutými na zátylku. Poklekne před Pedrem, bládí mu ruce a uklidňuje ho.)

Anděla: Tohle ne! Takhle si jenom ublížíš.

Pedro: Je mi zima z toho průvanu tady. Všechna okna jsou rozbitá.

Anděla: Právě nyní se v podzemních sklepeních nachází sklenář a zasklívá okno, co vede do země. A protože zámek roste, brzo vystoupá na povrch a my tím oknem budeme hledět do kvetoucí krajiny.

Pedro: Jo, zámek roste, jenže do země. Sklepení se změnila ve změť kořenů, sestupuji po temných chodbách a hledám okno, leč schody se závratnou rychlostí noří do hlubin! A míhají se tam obrysy podobné krtkům, slyším je, smějí se, pobíhají v temnotě a plánují výpady. A jak jdu dál a dál, ty bestie přede mnou prokopávají labyrinty... A já vím, že jednoho dne vtrhnou do horních pater, zmocní se královských komnat a já už pak nikdy víc nespátřím slunce! Zachraň mě, Andělko!

Anděla: Přestaň se trápit, bratříčku. Znam cestu! A vyvedu tě odsud!

Pedro: Podívej, už zas mi začaly vyrůstat kořeny z podešví. To je rychlost! Nestačím ani položit chodidlo na zem a ony už se napřahují směrem dolů, díky nim neudělám víc než těch pár kroků. Utrácím zbytečně celé dny na to, abych je odříznul.

Anděla: Přišla jsem, abych ti pomohla znovu se uzdravit!

Perdo: Proč ti to tak dlouho trvalo?

Anděla: Byla jsem pořád s tebou, ale ty jsi mě neviděl, protože ses vlastně uzdravit ani nechtěl. Když vstaneš z tohoto křesla, ztratíš svoji identitu.

- Pedro: Tomu nevěřím! Jedině, co chci, je odsud odejít. Čekal jsem na tebe tak dlouho... Jsem tak zesláblý...
- Anděla: A tenhle chlapeček je tuze silný! Kdy vyrosteš? Když si budeš umět přát, podaří se ti to... Pojď se mnou...
- Pedro: Ale ty kořeny...
- Anděla: Dělej kroky jako dospělý, vytrhni je. Když chce člověk doopravdy jít, kořeny samy zvadnou a zahynou. *(Sundá mu korunu, vezme ho za ruce, nadzvedne ho a nutí ho k chůzi.)* Musíš chodit... Chodit! Zvedni se! Tak... ták! Vzchop se, ty zbabělče!
- (Anděla Pedra pustí. Ten neobrabanými, dětskými kroky jde k sestře, ale ona se mu vykne. Úzkostlivě ji pronásleduje, aby se o ni mohl opřít. Anděla ho vede stále dál. Pedro se začíná cítit jistěji, dělá normální kroky.)*
- Pedro: Jde mi to! Jde mi to! *(Nadšení trvá jen několik sekund, potom ho přemůže strach a běží si sednout do křesla a znovu si nasazuje korunu.)* Ne... Ne a ne! Já nechci! V tomhle křesle je mi zle, ale znám ho, umím ho řídit, poslouchá mě, a já tak můžu snít o tom, že jsem králem. Kdybych vstoupil do světa, moje utrpení bude daleko větší...
- Anděla: Ty slabochu, v tvym případě to není žádná nemoc, ale zlozvyk.
- (Rozezní se budební motiv božských sourozenců. On a Ona na sebe hledí s nezměrnou láskou.)*
- On: Já jsem ti říkal, že bude lepší nevstupovat do nejnižší dimenze.
- Ona: Nikdo tě nenutil, abys šel za mnou...
- On: Jsme jedna bytost. Kamkoli půjdeš, půjdu.
- Ona: Vrátit se už nemůžeme. Budeme žít životem těchto lidí, budeme přecházet z jednoho těla do druhého, dokud nebudeme znát všechny jejich bolesti...
- On: Bojím se, že pouto, které nás svazuje, se přetrhne... Ted' jsme dva...
- Ona: Odvahu, je to jenom na zkoušku... Pak se z nás znovu stane jediná bytost...

- On: To je marná naděje. Tahle temná a tupá hmota bude naším věčným žalářem.
- Ona: Všechno, co někde začíná, má taky konec. Jednoho dne najdeme cestu ven...
- (Skončí budební motiv. Pedro znovu zabořkne.)*
- Pedro: Proč mám jen hromadit exkrementy, které se stanou hnojivem pro tenhle zámek? Proč mi není dovoleno, abych se účastnil karnevalu? Co je to zač, tahle nemoc?
- Anděla: Nemoc je tvoje učitelka. To ona tě naučí milovat život.
- Pedro: Nikdo mě nikdy nemiloval, dokonce ani matka ne. Jak můžeš chtít, abych miloval život, když vůbec nevím, co je to láska?
- Anděla: Abys mohl milovat, musíš zbořit ty zdi, co tě dělí od světa, a uznat existenci těch druhých.
- Pedro: Já věřím tomu, že ty existuješ.
- Anděla: To není pravda. Myslíš si, že jsem jen tvůj stín.
- Pedro: Jestli ti druzí existují, pak není spravedlivé, že i oni nežijí v tomhle vězení. Nechápu, proč zrovna já mám být výlevkou, kterou by měl protékat všecek světabol. Nechci žádné utrpení jen pro sebe, aniž by nebylo utrpením i pro ostatní.
- Anděla: Nechtěj po mně, aby dobro, které ti nabízím, spočívalo v tom, že budu zlá na všechny ostatní. Jasně, život je těžký, ale má svůj smysl: lásku. Láska všechno zmůže! Pojď a uvidíš.
- Pedro: Ne... tomu nevěřím.
- Anděla: Tak dost! Přinutím tě, abys vyšel ven!
- (Oba sourozenci na sebe upřeně hledí, je to souboj vůle. Pedro chytí Andělu za rameno, vstane a udeří jí, jako by ji chtěl zarazit do země. Anděla jako by se zlomila.)*
- Pedro: Andělo, ano... Pomoz mi, prosím tě o to!
- (Anděla v bolestech, zkrřvená a zesláblá, odejde ze scény. Pedro se znovu posadí a začne se v křesle otáčet na místě.)*
- Pedro: Život byl ke mně nespravedlivý! Nikdo nepřichází, aby mi pomohl! Jsem uvězněn! Máti, nech mě vyjít ven, na ulici.

Pierot a Kolombína tančí v průvodu! Ne, matko, řekl jsem, že ne! V té tvé polívce je jed!

(Pedro odejde. Vstoupí do černých šatů oblečená zdravotní sestra a tlačí před sebou na kolečkách porodní lůžko. Na lůžku, s rukama rozpaženými do kříže, sedí Matka a těžce oddechuje. Má na sobě z kusů různých krajek sešitý župan, který je přepychový a ubohý zároveň. Zdravotní sestra odejde.)

Matka: Čtyřicet jedna stupňů a horečka pořád stoupá! To je konec.
(Vstoupí Otec. Opírá se o berlu, která má kolečka. Podává Matce klec s kanárkem.)

Otec: Přinesl jsem ti kanárka, když ten jeho zpěv tak miluješ, aby tě probudil.

Matka: K čemu je mi teďka zpěv kanárka, když umírám? Zavřou se mi oči a už je nikdy víc nebudu moct otevřít, i kdyby si tisíce takových kanárů přetrhlo hlasivky trylkováním! Dej ho pryč, ať už ho nevidím!

(Vjede zdravotní sestra. Otec, jako napomenuté dítě jí odevzdá klec a zdravotní sestra s ní odejde. Otec se vrátí k Matce.)

Matka: Jseš trouba! Vždycky ses choval nepatřičně. Když jsem po tobě toužila, nechtělo se ti. A když jsem já na to chuť neměla, cpal ses ke mně a snažil ses mě hladit, se všema těma chlupama, co ti lezou z uší. Celej život ses mi hnusil. Ještě že můžu umřít! Aspoň se tě zbavím!

Otec: Nemáš právo umírat. Vzpomeň si na svýho nemocnýho syna...

(Otec se má k odchodu. Matka hledí na jeho nobu a dělá si legraci z jeho chromé chůze. Předtím, než odejde, Otec zaujme přísný výraz, plný nenávnosti.)

Otec: Zdechni, ty čubko!

(Matka zůstane sama. Hovoří s imaginárním dítětem.)

Matka: Pojď sem, synáčku, neloudej se. Umyj si ruce. A uť se šetřit, nenechávej téct vodu, když se nemyješ. Zavři tu lahvičku se sirupem proti kašli. Nechtěj po mně horkou vodu. Vzpomeň si na mě pokaždé, když se díváš do zrcadla. To já jsem tě přivedla na svět. Jsi moje krev. Nikdy mě nesmíš zradit.

Nesnaž se napodobovat otce. Dodržuj desatero přikázání!
(Sestoupí z lůžka a ze zániadří vyndá polévkovou lžičku.) Oběd je na stole, pojď jíst, ať jsi král!

(Vjede Pedro na kolečkovém křesle, stále oblečen za Pierota a s královskou korunou na hlavě, před sebou tlačí stolek. Matka dojde k němu a podá mu lžičku. Pedro se snaží dostat lžičku k ústům, ale nejde mu to. Matka mu lžičku vezme a praští s ní o stůl.)

Matka: Kdy už se naučíš jíst sám? *(Mluví a přitom ho krmí lžičkou.)* Polívička s nudlema, průzračná, bez tuku, čistá. Jídlo ti dodá energii a energie vede ke hříchu. Papej polívku. Chátrej, synáčku!

Pedro: *(Odtahuje se od ní.)* Jo, zatímco ty si baštíš maso. Nesnáším ty tvoje špeky!

Matka: Co máš vůbec proti mně? Dobře víš, že jsem ti dala celej život. Obětovala jsem se, přišla jsem o všechno svý mládí. Snášela jsem tvýho otce, toho chromajzla, jenom proto, žes tu byl ty. Nejraději bych ho poslala k vodě, ale co ty by sis pak sám počal? Jseš můj kříž, ale stejně tě miluju. *(Strčí mu lžičku do pusy.)*

Pedro: Bolí mě břicho. Dělaš ze sebe neviňátko, a zatím mi do polívky sypeš jed. Pomaličku, potichoučku mě chceš oddělat.

Matka: Podívej, jakej jsi krasavec. Tvůj otec musel používat ten hodinářskej strojek, aby se vůbec mohl hýbat. Jak já nesnáším mrzáky! Ty se mu ale nepodobáš, ty jsi z mého rodu. Musíš na mě vždycky myslet.

(Pedro, zabrnutý láskou, se cítí plný síly. Zvedne se. S rozervěnou náručí očekává Matku. Ta k němu přistoupí a místo toho, aby ho objala, mu strčí lžičku do pusy. Pedro sebou zmítá, vytáhne lžičku a bodí ji po Matce. Ta ji znovu schová do zániadří. Pedro upadne zpátky do křesla.)

Pedro: Dost! Já chci pryč z tohoto vězení! Zachraň mě, sestřičko!

(Matka pomalu vyleze na lůžko, rozervě paže a ulehne v poloze ukřižované. Chroptí. Zdravotní sestra odnese stolek. Pedro se točí s křeslem na místě.)

Pedro: Ne, máti! Ne! Nechci už dál tápat v temnotě a točit se kolem dokola na jednom místě. Nechci, abys chodila do divadla a nechávala mě tu přivázaného, jen abych nespádl z postele. Mamí, jsem ještě dítě! Já nechci roubík, který mi dáváš, abych nebrečel, zatímco ty se celé hodiny zhlížíš v zrcadle. A abys šla do divadla, i když mám horečku, předvést svý nový šaty... Abys mě nechala ve tmě a aby služka potají škrábala na dveře, abych se bál a musel pak plakat! Aby mě s rukama od hlíny strašila mrtvým krtkem, kterého vyryla v zahradě! „Emílie, prosím tě, ne, přestaň mi strkat toho mrtvého krtka pod nos, nemůžu se ani hnout. Mám přivázané ruce a to zvíře mi svejma drápama vyškřebe oči.“ Jsem ve tmě, počuranej strachy, vydanej napospas posměchu služebné, a ty zatím v nóbl divadle, mluviš a předstíráš lásku ke svému synkovi, děláš tam ze sebe putičku, jen aby všichni ti chlapi říkali, že jsi ta nejlepší mamina na světě. (*Postaví se k nobám postele a hledí upřeně na Matku.*) Tahleta výčitka, co v sobě nosím, by tě měla potěšit, protože je to jediná věc, která mě s tebou spojuje.

(*Pedro odejde. Matka začíná chroptět. Trpí.*)

Matka: Něco tady, uvnitř, mě bodá a zraňuje a říká mi: Jdeš na smrt. Už skoro nevidím. (*Zvedne se z lůžka a přejde ke skříni.*) Kde je skříň? Můj bože, dej mi sílu, abych došla až k šatům. (*Vezme šaty a obleče si je přes župan.*) Šaty z rudého sametu s bílou labutěnkou... Tahle jemná látka svírá mé tělo jak vášnivé objetí. (*Napodobuje Otcův hlas.*) „Tý štětko! Vzrušovat všechny mužský, to se ti líbí, co? Vzpomeň si na děti! Na nikoho se nedívej. Oči k zemi! Seš nechutná! Dělej, co je tvoje povinnost!“ (*Odbodí šaty daleko od sebe a padne na kolena.*) Ano, otče, vyzpovídejte mne, otče. Je to moje vina, jediné moje vina, mea maxima culpa... Mám horečku. Celý den se muset ovládat a v noci ho marně šimrat po zádech, která mi neúčastně nastavoval... Chtěla jsem bojovat, dávala jsem do toho všechnu tu trochu síly, co mi ještě zbývala, jenže ta touha klíčila někde hluboko uvnitř mě samé jak noční můra. Taková ostuda! A musela jsem si ucpávat ústa, abych nezačala zoufalstvím výt. (*Vstane.*) Mám sucho na patře. Srdce může bít i jen tak, slabounce, nakonec, co na tom

záleží? Komu já můžu být potřebná? Vždycky jsem si svoji přítomnost prosadila, rodinu jsem přinutila, aby přijímala moje úsluhy, všechny jsem přesvědčila o tom, že beze mne by tady být nemohli. Pravda ale je, že jsem nikdy a nikomu potřebná nebyla. Ano, otče, byla jsem zbytečná. Byla jsem k ničemu na tomhle světě, úplně k ničemu... Chi, chi, chi, miláčku, na krk mě nelíbej, víš, že jsem lechtivá. (*Vrací se zpět na lůžko, lehá si a přitom stále mluví.*) Nechej mě, nechej mě, nebo se budu smát tak silně, že vzbudím kluka. A on to vykecá manželovi a budeš se muset schovat do skříně. Ne, nechod pryč, mám svoje úspory. Otevři šitíčko. Máš radost? Polib mne! Zešílím. Sevři mě v objetí, miláčku. Chce se mi omdlít. Tolik tě potřebuju... jsi mladý! Och, v ústech mám krev! Přísahaj, že to nikomu nepovíš. Je mi zima. V naší ulici se na mě všichni koukají, dělají oplzlý posunky. Musím se nadechnout... nadechnout. Ty sis ze mě vystřelil!

(*Vstoupí Otec.*)

Otec: Předtím, než odejdeš z tohodle světa, bych tě chtěl poprosit o odpuštění.

Matka: Za co?

Otec: Za tu svoji nohu.

Matka: Ale zlatíčko, časem jsem si zvykla.

Otec: Nelži. Moc dobře vím, jak tě mrzelo, že jsem o svatební noci spadl ze schodů.

Matka: Cha, cha, cha. To bylo přece tak absurdní! Cha, cha, cha. Rozevírala jsem náruč, teď jsem jen tvoje, hlavu v oblacích, a bumbumbum! Otevru oči a vidím tě, jak se kutálíš. Nemešlo!

Otec: Uklouz sem, drahoušku, a je ze mě chromajzl. Ležel jsem na zemi pod schody, řval jsem bolestí a ty ses smála... stálas tam, bílá jako smrt! Býval bych chtěl zmizet navždycky... Byl jsem tak směšný, směšný.

Matka: Už se tím netrap. Z předvádění mužské slabosti se mi zvedá žaludek...

- Otec: Té švandy, co jsme si užili! Vzpomínáš na všechny ty strašný legrácky, u tak mladý holky naprosto pochopitelný, který jsi dělala, aby ses pomstila za moje znetvoření? Pamatuješ, jak jsi nasypala sůl do soukolí, aby kolečka skřípala? Íííí... íííí. Cha, cha, cha, íííííí... Odpusť mi, že jsem tu všechny ty roky byl úplně zbytečný. Nevím, proč jsem měl celej život jistotu, že za všechny moje neštěstí můžeš ty.
- Matka: Nech toho. Přestaň se trápit. Pojď sem. Je mi zima. Zahřej mě, lehni si vedle mě.
- (Otec se přiblíží k posteli. Odloží berlu, sundá si klobouk a natáhne se na lůžko vedle Matky. Dýchají těžce a zhluboka. Rozezní se hudební motiv božských sourozenců. On a Ona se pomalíčku posadí, jako by patřili do světa snů.)*
- Ona: Bratře...
- On: Sestro... I když tě nevidím, cítím stále, že jsi se mnou spojená.
- Ona: Kolik času uplynulo? Kolik životů jsme zatím prožili? Kolik bolesti jsme nakupili?
- On: To je úplně požehnání, že tahle těla potřebují spánek. V jejich snech se mi znovu daří být s tebou, jenomže k tomu dochází stále méně.
- Ona: Rozpouštíme se v tělesnosti. Už brzo zapomeneme úplně na všechno. Jak nás můžou takhle trestat?
- On: Jakákoliv bolest by se dala vydržet, kdyby nepocházela z nás samých. Proč se nám šťastné vzpomínky kalí výčitkami a nenávisť? Odpusť mi.
- Ona: Ty mi odpusť tak, jako já tobě odpouštím nyní a ve všech nespočetných životech, které nás čekají.
- On: Budeme se rodit, budeme umírat, budeme se mučit bez příčiny, budeme vymýšlet řešení fiktivních problémů a paměť nás bude opouštět, pořád víc a víc.
- Ona: Svítá. Oba se brzy probudí. Náš prostor se zavírá.
- On: Odvahu, sestřičko, vydrž to, uvidíš, jednoho dne se odsud dostaneme.

- (Znovu si lehnou. Těžce oddychují. Probudí se. Otec vstane, nasadí si klobouk, uchopí berlu a tlačí lůžko s Matkou ven z jeviště. Vrátil se a jeho pokorné chování se postupně mění, začíná být velice přísný.)*
- Otec: Dochvilnost, to je základ všeho! Celého světa. Slunce se přece nezpožďuje a země nezpomaluje svůj pohyb, zatímco se otáčí. Jenomže mládež, tyhle bytosti v hrůzném larválním stadiu, s těmi jejich úlisnými pohyby a s tou jejich odpornou leností, se snaží jít proti vesmíru... Ale všechno má svůj řád! Klíčovým pojmem je „Přisnost“! *(Vytáhne černou rukavici a začne si ji navlékat na pravou ruku.)* Ááá, kožená rukavice, ten cenný nástroj, kterým je možno bít a přitom nezanechávat stopy... To je podstata každého učení: tvrdý zákon, který se zakousne do měkkých mozečků, aniž by nechával zjevnou stopu, spíš ranku podobnou semínku, které tam zůstane, zdomácní, bude řídit nezkušené kroky svého vlastníka a takto posléze zachrání tohoto občana před tím nejnebezpečnějším malomocenstvím duše, kterým je představitost! Tyhle děti přicházejí s hlavou plnou snů, představ a iluzí, které bují jak nádory: je to třetění touhy, které já, jakožto vychovatel, musím vykořenit.
- (Vstoupí žákyně, optimistické děvče. Přináší školní lavici ve formě krychle. Sedne si.)*
- Otec: Tak se na to podíváme... Prosím, jaká jsi?
- Žákyně: Kulatá, pane učiteli.
- Otec: *(Vztekle)* Ježíši Kriste! Celý rok tě učím jednu a tu samou věc a ty děláš pořád stejnou chybu. Naposledy: Jaká jsi, holčičko?
- Žákyně: Jsem koule, pane učiteli.
- Otec: Ne, ne... a ještě jednou ne! Příмка nahoru, příмка dolů, příмка do šířky, příмка do strany. Jsi krychle!
- Žákyně: Nemůže být, pane učiteli. Když se položím na zem a zatlačím, točím se.
- Otec: To neříkej, prosím tě. Ty lžeš! Lžeš sama sobě! Sáhni si na tvoje stěny, jsou to perfektně rovné plochy. *(Rukou v rukavici jí dá ránu do žeber.)* Není to tak, milá žákyně?

- Žákyně: (*S pláčem*) Je to tak, pane učiteli, jsem krychle, pane učiteli.
- Otec: Krychle jako já, jako všichni kolem.
- Žákyně: Krychle jako vy, jako všichni kolem.
- Otec: A teď si vlez do krabice a zmiz.
(*Žákyně se zvedne, otočí krychlovou krabicí, na které seděla, a snaží se vlezť dovnitř.*)
- Žákyně: Nevejdu se tam, pane učiteli. Moje zaoblené stěny tam nepasují.
- Otec: Vydrž to! Musíš se tam vejít! Přelámej si hnáty!
(*Žákyně mimicky předvede, jak si láme končetiny, a zkroutí se tak, aby se vešla do krabice. Otec krabicí opovržlivě odtláčí ze scény.*)
- Otec: (*Postupně, jak mluví a sundává si rukavici, mění se i jeho způsob vystupování.*) Splnil jsem svoji povinnost. Výuka musí probíhat tvrdě a houževnatě. Žena, která je uvnitř, je již připravena na svůj vstup do společnosti.
(*Vejde Otec, znovu jako pokorný člověk. Vejde Zdravotní sestra, tlačí lůžko, na kterém leží matčin župan. Dotlačí lůžko do středu scény. Z druhé strany vyjede Pedro na kolečkovém křesle, nyní již oblečen jako voják. Odejde Zdravotní sestra, ze stejného místa přichází služka Emílie s rudými šaty na ruku.*)
- Pedro: Emílie! Máš úplně prošlapaný boty. Ten zápach se nedá vydržet.
- Emílie: Bolí mě nohy, pane, a tyhle ty starý dobrý botičky jsou pohodlný. A na smrad jsem si zvykla. Na noc vám je donesu do ložnice, pane, dám vám je pod polštář, abyste si na něj taky mohl zvyknout.
- Pedro: Matka ti toho příliš dovoluje, tyranizuješ nás.
- Emílie: Tvoje máma tvrdí, že v tomhle domě jsem já jediná, kdo je jí věrný. Nikdy se mě nebude chtít zbavit. (*Změní chování, s pokryteckou pokorou hledí k posteli a dělá, jako by hovořila k Matce.*) Milostivá paní promine, ale raději bych tu práci odmítla. Takhle vozit vašeho syna po ulicích nemůžu.
- Pedro: Jak takhle?
- Emílie: (*Falešně*) Stydím se. Je to mladík...

- Pedro: Nech toho, Emílie, víš, že chci do průvodu. Uniforma mi dává sílu, jenže tě potřebuju... Řekni mi...
- Emílie: Vy se v uniformě cítíte dobře, ale já se stydím chodit oblečená tak, jak jsem. Lidi opovrhují chudáky.
- Pedro: Ách, jenom o tohle šlo? Až máma usne, štipnu jí jedny šaty, má jich tolik, že si stejně nevšimne, když jí jedny budou chybět.
(*Pedro tajně přejede s vozíčkem až k šatníku, vezme odtud rudé šaty a podá je Emílii. Ta si je obleče na šaty, které má na sobě, skáče a tančí kolem Pedra, který se s ní snaží držet krok. Zmocní se jich nervní veselí, Emílie je ale čím dál zapšklejší.*)
- Emílie: Tenhle samet je příliš průsvitný, bude vidět laciná podprsenka a kalhotky, co mám na sobě. Navíc rudá vůbec nejde k mé povadlé pleti. A bílá labutěnka dělá dojem kurvy. Jsem v tom jako slepice převlečená za labuť. Nechte si ty své šaty, pane! Co si to myslíte? Chcete mě urážet? Vy dobře víte, jak jsem škaredá ve srovnání s vaší matkou, dáváte mi ty šaty, jen abyste mě ponižil.
- Pedro: Mýlíš se, Emílie, podle mě jsi velmi přitažlivá. Máš sílu jako pár volů. Moje matka, na rozdíl od tebe, to je úplná troska...
- Emílie: Ta baba brzo natáhne brka! A mně zůstanou všechny její šaty!
- Pedro: Je mi z tebe na nic! Takže tys byla věrná mý mámě po celý ty léta jen kvůli hadrům, který doufáš, že ti po smrti odkáže? Jsi jak mrchožrout!
(*Emílie si škodolibě nadzvedne šaty a s obnaženým podbřiškem se blíží k Pedrovi obličej.*)
- Emílie: Touhletou temnou pusinkou tě teďka sežeru, drobečku!
(*Pedro v hrůze ustupuje.*)
- Pedro: (*Dětským bláskem*) Ne, Emilko, ne! Neukazuj mi ji! Kousne mě! Bojím se! Nechej mě!
(*Pedro i s křeslem ustupuje tak dlouho, dokud nevyčourá z jeviště. Emílie dojde k lůžku, zdvihne Matčinu noční košili a přidrží si ji proti sobě.*)

Emílie: Co na tobě bylo tak zvláštního, že já bych to neměla? Tvoje pleť byla zplihlá a plnila se vráskama, zato já byla pevná a statná, moje pleť byla tak hebká, že ruce, které mě hladily, jak jednou začaly, nedokázaly se zastavit. (*S opovržením třepe noční košili.*) Tohle je to jediný, co jsi měla navíc... (*Pak si s velikou smyslností obleče noční košili.*) Teploučká, naškrobená noční košile, něco jako slupka šťavnatého ovoce, pod kterou se ale ukrývá jenom prohnilej plod. (*Natáhne se na lůžko a smyslně se na něm protahuje.*) Tvůj manžel mi v skrytu vysílal signály. Dorážel na mě jak prosebník, až dokud jsem mu kopancem nepodrazila ortopedickou hnátu. To potom na tý zdravý noze za mnou poskakoval jak chtíčem opilej krkavec.

(*Vstoupí Otec bez berly, poskakuje na jedné noze. Rukama máchá jak krkavec křídly.*)

Otec: Emilko, ty moje Emilko! Stará už mele z posledního, je to otázka několika dní a natáhne brka. Smiř se s tím. Staneš se paní domu.

(*Emílie mu plivne do tváře. Otec slinu olízne.*)

Otec: Hmm, tvoje sliny jsou sladké a slané. Poplivej mi celé tělo...

Emílie: Zmizte, vy prasáku, nebo začnu křičet, ať mě paní uslyší!

Otec: (*Cowvá.*) Tiše, ty blázínku. Vezmi si tyhle peníze. Však už jdu, už mizím...

(*Otec v rychlosti odejde ze scény, skáče přitom po jedné noze.*)

Emílie: Čistila jsem hajzl a snášela jsem to... Čekala jsem na svou chvíli, špehovala jsem tvoje umírání a s obavama prohlížela hedvábný prostěradla na lůžku, který ses chystala navždycky opustit. Nikdy sis neuvědomila, že čím je sluha pokornější, tím větší nenávisť v sobě chová. Ještě ani nevychladneš a já, navlečená do tvý nejparádnější róby, tě vykopnu z týchle postele a vyveču ven, abys tam chcípla ve sračkách, protože čím hlouběji se propadneš ty, tím vejš se vyhoupnu já.

(*Emílie prudce změní blas a začne ztělesňovat Matku. Ruce roztáhne do kříže.*)

Matka: Není na světě nic odpornějšího než služka!

(*Vějde Otec, přiblíží se k lůžku. Matka umírá.*)

Otec: Proč se chováš k té služce tak otřesně? Člověk, který umírá, se musí umět odpoutat od svého sobectví. Daruj jí všechny své šaty, ať můžeš před Boha předstoupit nahá.

Matka: Tahle ženská, to je odporná zlatokopka. Křasy by měly zůstat zalezlý v díře a ne se snažit ohryzávat hvězdy. Z chudáků se mi zvedá žaludek!

Otec: I ty jsi byla chudá. Vytáhl jsem tě z děcáku.

Matka: Neříkej to nahlas! Odjakživa mi byla hanba, že skrývám tohle tajemství. Náš syn se to nesmí dozvědět, musí mě milovat, jako bych byla světece.

Otec: Chtěla bys nemožné. Pamatuješ se, proč mu ochrnuly nohy? Zapomnělas na to, jak zaslechl ty zvuky ze skříně...

Matka: To je stará historie, nechej toho, buď tak hodnej.

Otec: Byl tam schovanej tvůj mileneček. Ten sprostěj šmelinář, co prodával falešný šperky!

Matka: Proč mě shazuješ? Celá léta jsi mnou opovrhoval... Měj se mnou slitování. Tenhle nádor, co mi roste v břiše, to mám za trest. Odpusť mi.

Otec: Dřív bych býval i mohl, miláčku, ale teď už je příliš pozdě. A nádor, ten máš namísto dítěte, který ti šmelinář nechtěl udělat. Byla jsi připravená s ním utýct! To ses pak divila, že se už se nikdy neukázal, co? Stačilo mi šoupnout mu pár merglí, aby se dal do běhu, a nevhodil se ani náhodou. Neutuchající pláč ze zhrzené lásky jsi neskrývala ani přede mnou, ani před dětmi, ani před mými žáky. Když jsi viděla, že vítězím, chtěla ses mi pomstít tím, že zničíš moji důstojnost. Mně, který jsem z tebe udělal dámu, jsi pod záminkou, že mluvíš v opilosti, veřejně obvinila z impotence. Už tehdy jsem tě měl sprovodit ze světa. Jenže jsem byl slaboch. Potřeboval jsem mít vedle sebe ženu, která by se svou krutostí vyrovnala mé matce... Sexuální prázdnotu jsi tišila tím, že jsi mi rvala srdce na kusy. Každé tvé slovo bylo jako bodnutí... Jsem ti vděčný. Díky těm ranám jsem

byl schopen snášet samotu. Krev, která z ran prýštila, mi připomínala, že jsi byla po mém boku.

Matka: Nenávidíš mě?

Otec: Něco mnohem horšího, jsi mi lhostejná. Už je to dávno, co jsem na tebe zapomněl. Umři si sama...

(Matka zemře. Otec jí zatlačí oči a zavře ústa. Pomalu odchází. Vejde Ošetřovatelka a přináší na scénu lavici. Postaví ji, odchází a tlačí pryč ze scény lůžko s mrtvou Matkou. Vejde Pedro, celý šťastný, křepce kráčí ve vojenském stejnokroji a v ruce nese tři květiny z úvodní scény.)

Pedro: Rosamundo! Rosamundo! Válka skončila! Už brzy tě propustí z nemocnice, lékaři říkají, že tvoje uzdravení je za dveřmi. A jak by ne? Podívej, ty lilie, co jsi mi kdysi dala, prostě nechtějí zvadnout... Ty nejhezčí květiny rostou ve stokách.

(Vstoupí Vrátná. Je velmi unavená, má na sobě chirurgickou zástěru potřísněnou krví a na ramenou široký vojenský kabát barvy khaki. Sedne si a stírá si pot z čela lemem zástěry.)

Vrátná: Narodí se, na chvíli se vzepnou a pak znovu padnou do špíny...

Pedro: Ale jejich vůně stoupá vzhůru navždy... Mohu navštívit nemocnou?

Vrátná: Teď ne. Zatím jí dáváme transfúzi. Vraťte se později...

Pedro: Srdce mi říká, že zázraky se dějí! Rosamunda bude propuštěna dnes. Půjdu a připravím výbornou večeři. Rozžaté svíce, šampaňské, kaviár a k tomu houslisté se zavázanýma očima. Ach, Rosamundo, Rosamundo!

(Pedro odejde ze scény.)

Vrátná: Ten naiva! Tisíckrát jsem mu už řekla, že ta dívka trpí neznámou chorobou. Leží na operačním stole a už jen máloco z toho, co má v těle, je ještě její. Bakterie jí rozežraly prakticky všechnu svalovinu, to, co se tam zmítá v agónii, neváží víc než pár kilo...

(Vstoupí Pekař, celý šťastný.)

Pekař: Paní vrátná, přicházím, aby mne přijali na tuto světově proslulou kliniku. Chci samostatný pokoj, ten nejlepší, aby měl postel širokou tři metry, balkón s výhledem do parku a koupelnu obloženou mramorem. Můj nemocniční pobyt musí být královský...

Vrátná: Nezdá se, že byste byl nemocný, pekaři.

Pekař: Ale jistě že nejsem. Vstávat každý den v šest ráno, abych celé hodiny válel těsto na chleba, to mi parádně zocelilo zdraví. Šáhněte si, to sou bicepsy! Bejka bych zabil jednou ranou...

Vrátná: No dobře, ale na co vás tedy naši doktoři mají léčit?

Pekař: Nechci, aby mě léčili, chci, aby mě operovali. Aby mi otevřeli srdce, aby mi odebrali kus jater, aby mi zkrátili střeva. Chci mít hrud' posetou obrovskými jizvami... Zákazníci se chodí do pekařství chlubit svými operacemi a mnou, zdravým dělníkem, pohrdají. Jenže teď, po všech těch letech vysilující dřiny, jsem si nastrádal a mám dost úspor na to, abych si zaplatil ty nejlepší lékařské zásahy... Přijměte mne, prosím, mám velmi naspěch, abych se co nejdřív dostal do rukou vašich chirurgů...

Vrátná: Jste ochoten obětovat své vnitřnosti na to, abyste měl pár nepotřebných jizev?

Pekař: Ale ne, paní vrátná, jakých nepotřebných, to ne. Ty zářezy na těle mne postaví na stejnou úroveň s nimi. Konečně mě budou brát s respektem. Teď jsem na radě já, budu vcházet chabými krůčky do pekařství, roztřeseně si odnášet chléb a vrhat opovrhlivé pohledy na svalnatého dělníka, který jej uhnětl... Do prkýnka, já zapomněl! Chtěl jsem si pořídit mahagonovou hůlčičku s rukojetí ze stříbra... Hned se vrátím...

(Pekař odejde a vesele si píská. Rozezní se Pedrův hlas.)

Hlas: Rosamundo!

Vrátná: Á, ten snílek se vrací. Chtěl by se oženit s nemocnou. I když ví, že tomu ženskému fragmentu zbývá už jenom kapka života, ten naivka jí řekne: jsi moje, budeme spolu žít navěky. Ubožák!

(Vstoupí Pedro. Kráčí křepce, cítí se mladý.)

- Vrátná: Slečna Rosamunda právě prodělává svou poslední operaci.
- Pedro: Výborně! V kostele je všechno připraveno, kněz, kaviár, šampaňské. Svíčky hoří a orchestr čeká. Rosamunda nemůže svůj odchod dále protahovat.
- Vrátná: Lékaři říkají, že její organismus tolik operačních zásahů nemůže vydržet. Je tady nebezpečí, že zemře.
- Pedro: Nemelte hlouposti a nesnažte se mi zlomit srdce. Vy jste svou víru ztratila. Rosamunda zemřít nemůže, protože mne miluje stejně silně, jako já miluji ji. Láska je silnější než smrt!
- (Pedro běží ke skříni, zoufale buší na dveře.)*
- Pedro: Otevřete! Přišel jsem si pro ni! Rosamunda je zdravá a je moje, navždycky! Navždycky!
- (Rozezní se budební motiv božských sourozenců. Vrátná se zvedne a přejde k Pedrovi, který zůstává bez hnutí.)*
- Vrátná: Poznáváš mě, bratře?
- (Pedro, jakoby ve snu, se k ní obrací. Pomalým pohybem ruky jí povíská tvář...)*
- On: Jako bych poznával tvou tvář... Kde to bylo? Kdy?
- (Bolestně si svírá brud'. Kouzlo se rozplyne. Hudba se přeruší.)*
- Pedro: Nejsem váš bratr, paní! Pro mě existuje jediná žena a tou je Rosamunda! Krásná, čistá Rosamunda. Teď si určitě obléká svatební šaty z rudého hedvábí s bílou labutěnkou! Prosim vás, běžte pro ni...
- Vrátná: Nesmím opustit pracoviště. Máme tady epidemii. Co chvíli přivázejí nové oběti. Vstup rodinným příslušníkům a přátelům je nyní zakázán. Je tu nebezpečí nákazy.
- Pedro: Já jsem silný. Vybojoval jsem si válečná vyznamenání. Mě nikdo nakazit nemůže...
- Vrátná: Vy si to pletete. To návštěvníci sem nosí bakterie. Mor řádí venku, všichni jsou nakaženi... Zato ve špitále nemocní umírají na normální nemoci. Běžte a nechejte je být...

- Pedro: Lžeš, upírko jedna! Ty skvrny, co máš na zástěře, to dokazují! Živíš se krví mé milované. Nech mě projít. Jsem zdravý.
- Vrátná: Zdravý? Oj, jo, jo! Kdo si myslíš, že nakazil slečnu Rosamundu? Tys to byl! Sváděl jsi ji, sliboval jí lepší svět, stoky jsi zakrýval květinami. A potom, na lůžku tvé zesnulé matky jsi jí vzal jediný poklad, který měla: panenství. Ty hajzle jeden, a když jsi viděl, jak se jí nafukuje břicho, začal jsi ze sebe dělat blběčka! Neznámá bakterie, která jí rozežírá celé tělo, to není nic jiného než tvoje pohrdání.
- Pedro: Dost! Svět, který vidíme, je takový, jak si ho představuješ. Rosamunda mne miluje. Čeká na mě ve skříni.
- (Buší do dveří skříně.)*
- Pedro: Tady jsem, otevři, láska moje! *(Pauza)* To jsem já, ten který stoky pokrývá květinami! Otevři! *(Pauza)* To není fér, tvoje dveře jsou stále zavřeny! *(Dětským bláskem)* Maminko, proč ta tvoje postýlka tak skřípala? Pročpak jsi funěla jak zvíře? Dostal jsem strach a šel jsem se podívat. Jsi tak krásná, když jsi úplně nahá! Tvůj pot je tak voňavý! Ó, tady ve skříni něco je, hýbe se to tam! Nééé! Tatínku, pojď sem! Je tu obrovský krtek, leze ven, aby mi utrhнул nohy! *(Hlasem dospěleho)* Rosamundo!
- (Pedro odejde.)*
- Vrátná: Ubožák, z lásky si vytvořil tenhle skvostný přízrak. Jenomže jakmile tu zmrzačenou dívenku přivine na svoji hrud', ona se mu zahryzne zoubkama do srdce a začne ho rvát na kusy.
- (Vstoupí elegantně oděný Pekař. Velmi zestárl, chodí s námabou a opírá se o mahagonovou hůl se stříbrnou rukojetí.)*
- Pekař: Ách, neujdu víc než deset metrů a už jsem úplně vyčerpaný.
- Vrátná: Sedněte si vedle mě. Opřete si hlavu o moje kolena...
- (Pekař si sedne vedle Vrátné a položí jí hlavu na kolena.)*
- Vrátná: Pamatuju si na tebe. Byl jsi pekařem. Před mnoha lety jsi přišel do nemocnice. Měl jsi obrovské svaly a zdravý jako ze železa. Jak ti dopadly ty operace?
- Pekař: Ó, výborně! Mám teď jednu jizvu, která se táhne od krku až k pupku. A druhou, která se mi točí kolem dokola pasu.

Pak mám ještě dvě tady, na ledvinách... A spoustu dalších, všechny jsou krásně viditelné.

Vrátná: Takže jsi dosáhl toho, po čem jsi tolik toužil, vid'...

Pekař: No jo, do jistý míry... Každý ráno kupuju chleba a pohrdavě koukám na pekaře. Všichni ostatní zákazníci znají moji klinickou historii a já zase tu jejich. Už jsme si je převyprávěli tolikrát, že ty operace pro nás teď docela ztratily význam... Podařilo se mi, že mě přijali mezi sebe, to je fakt, ale zase jsem přišel o něco, co jsem míval dřív...

Vrátná: A o co jsi přišel, dobrý muži?

Pekař: O radost... Teďka se nudím div ne při každém nadechnutí. Možná by mě mohly rozveselit nějaké další operace, jenže už nemám žádné další orgány, které bych na to mohl obětovat...

(Pekař se zvedne a s velkou námahou, krok za krokem, odchází.)

Vrátná: Naříkají si... Naříkají... Ale nikdo z nich se nechce odpárat od pohnutek, které je dohnaly k pláči. Přechovávají si svoji nespokojenost jako nějaký vzácný poklad. Vzbuzují soucit.

(Vstoupí Pedro. Je z něj stařec.)

Pedro: Rosamundu stále ještě nepropustili... Ale už jenom chvíli a vstane z lůžka... Učeše se, obleče si šaty z rudého hedvábí s bílou labutěnkou, seběhne ze schodů, konečně vyjde ven a padne mi do náruče. Láska všechno zmůže! Tak proč jsem musel čekat všechna ta léta? *(Buší na dveře skříně.)* Co tam může být, za těma dveřma? Zavřené... jsou stále zavřené. Rosamundo! Neviděl jste někdo slečnu Rosamundu? Nikdo ji neviděl? Jenom já. Žádná Rosamunda neexistuje. Ale ano, ano, existuje! Mám víru. Život je těžký, ale má smysl: je jím láska! Láska nad vším zvítězí... A ona přijde... Ne, nepříjde... Co se to se mnou děje? Kde to jsem? Zůstal jsem tady uvězněný po celé roky, obklopený přízraky. Tohle je zámek, který roste, ale do země. Jeho komnaty se táhnou jako tunely, zachvacují celý svět a já sedím na vozíku, jezdím tudy a brodím se prachem... sluší mi to, nejsem jako otec. Rosamunda nesaší invalidy. Nebo je to moje matka? Rosamundo! Podívej..., můžu tancovat... Mám bílé zuby

a vlasy jako mladík, nemůžeš mě přestat milovat. Otevři! Otevři už jednou konečně, dřív než tě začnu nenávidět... *(Pauza)* Nikdy odtamtud nevyjde!

(Vstoupí Ošetřovatelka s invalidním vozíkem. Pedro si sedne do vozíku a Ošetřovatelka ho odveze ze scény. Rozezní se budební motiv božských sourozenců. Vrátná pomalu vstane, sundá si vojenský plášť a chirurgickou zástěru. Je oblečena v šedé barvě, stejně jako Anděla.)

Ona: Dál takhle nemůžu! Tohle je svět temnot, už si ani nepamatuju, jak vůbec vypadá světlo... Kdy tohle všechno začalo? Kde jsou kořeny všeho zla, co na nás doléhá? Kdo se dopustil prvního zločinu, a svedl tak všechny z cesty pravé? Jak to můžeme vědět? I když jsem prožila nespočetné životy v různých tělech, zdá se mi, že aspoň jednou jsem se s někým, kdo mohl být můj bratr, potkala v jakémsi jiném světě, v království plném světla, kde jsme mohli komunikovat, aniž bychom k tomu potřebovali slova. Neměli jsme těla, a právě proto jsme ničím netrpěli. To není možné: to jsou jen sny a nic jiného! Tak proč je mi, jako by mě kus chyběl? Na něco jsem zapoměla. To, čemu tady říkám život, mi dřív přišlo jako smrt. A všechny hlasy, které ke mně doléhají, nejsou než mlčení.

(Vstoupí Sklenář. Problíží si imaginární stěny, jako by byl uzavřen v místnosti.)

Sklenář: Pomalu, jak loď plná přízraků, dům se potápí do bahna. Vědí ti v horních patrech, co se děje? Ládujou se, tančujou, ožirají se. Slaví svatbu! Myslej si, že spojení dvou panděr je maximálním završením všeho. Ženich a nevěsta jsou velmi důležití: budou se rozmnožovat! Pitomci, zámek se propadá! S každým dalším novorozenětem jenom vzrůstá počet lidí, co se pak uduší... Proč mám prodávat sklo? Tenhle pokoj se už brzo změní ve studnu, bez dveří, bez oken...

(Anděla přistoupí ke Sklenáři, pomůže mu sundat zablácený kus skla, který nosil na zádech.)

Anděla: Ty nepotřebuješ podzemí, aby ses zadusil, Sklenáři, vždyť ty se dusíš sám v sobě... *(Sundává mu sluneční brýle.)* Proč se bojíš světla?

Sklenář: Velitelko moje! Jak je to možný? Máš odvahu sestoupit až do tohoto špinavého sklepení! Nebojíš se? Já, jsem král krtků a moje rozmary jsou tady zákonem. Kdyby se mi zachtělo, mohl bych tě sevřít v náručí, tebe, která ses mi zdála být tak vzdálená, jako sama luna.

Anděla: Ale já nejsem luna, jsem tvoje zrcadlo... nesmíš se mě bát, zmocni se mne!

Sklenář: Nemůžeš přece milovat někoho, kdo je jen odpadkem.

Anděla: Mezi všemi těmi, co svoji pokřivenost maskují penězi, diplomy nebo šlechtickými tituly, ty jsi jediný, kdo se nesnaží nějak vystupovat. Tobě prostě stačí jenom to, že jsi...

Sklenář: ... králem odpadků!

Anděla: Jestli je to pravda, pak chci být královnou. Dovol, abychom žili spolu. Dva jsou vždy víc než jeden. Náš svazek bude mít za následek, že zámek se přestane propadat. Čím více bude láska silít, budova poroste, až zcela vystoupí nad bahno.

Sklenář: Směšné snění! Jestli ale nebudeš tvrdá jako diamant, stanu se pro tebe jedem.

Anděla: Přijímáš mě tedy?

Sklenář: Ano... Zůstává mi jediná naděje: krása.

(Vejde Zdravotní sestra a dotlačí před sebou dětskou postýlku vyrobenou ze starých kusů dřeva. Odchází. Z provazistě sjede obdélníkový rám s mřížemi. Sklenář a Anděla přecházejí za mřížemi jako šelmy v kleci.)

Sklenář: *(Zacpává si uši.)* Už to dál nevydržím! Pláče ve dne v noci. Měl bych chuť ho zabít.

Anděla: Mě to tak mrzí. *(Vezme imaginární dítě a začne ho chorvat a uspávat.)* Ta trošička mléka, co mám, ta mu jen spaluje útroby. Nebyla jsem připravena na to, že ze mne bude matka...

Sklenář: Deset měsíců jsi ho nosila v sobě. Odmítal vstoupit do tohoto krutého světa. Museli ho ven vytáhnout silou. Ještě teď má na spáncích otlaky od kleští... Brečí, protože by se chtěl vrátit zpátky...

Anděla: I já bych se chtěla vrátit. Možná, že štěstí spočívá právě v tom vůbec se nenarodit... Konečně usnul. Kdyby tak mohl zůstat ve světě snů a nikdy se z něj nevbudit.

Sklenář: Jak můžeš takhle mluvit! Kam se poděl ten anděl, který chtěl žít po mém boku? Jak rychle jsi zvadla! Tvoje krása, to byla jen iluze...

Anděla: Moje tělo nedokáže odolávat téhle mizérii. Myslela jsem, že moje láska ti pomůže, že z lásky ke mně se proderes na světlo, že postavíš zdi na pevných základech, že zvítězíš... Ty jsi ale raději zůstal zavřený tady dole a proměnil ses v lovce potkanů. Kdybych chtěla k jídlu něco jiného než to jejich nakažené maso, musela bych se asi dát na prostituci...

Sklenář: Na co čekáš? Udělej to! To ty ses chtěla stát matkou, tak se teď obětuj pro svoje dítě!

Anděla: Chceš snad zůstat navždycky zavřenej v tomhle sklepení? Copak ty nemáš žádný ambice?

Sklenář: K čemu ti je hromadit majetek, jestli jediný, čeho se dočkáme, je bodlák, co nám vykvete na hrobě? Život nemá žádné smysl!

Anděla: Dala jsem ti svou lásku, tys jí pohrdnul. Zaměnil jsi tenhle nádherný cit za jevovou stránku tělesnosti. Krásou jsi nazýval mladé tělo. A teď, když jsem zestárla, zdá se ti, žeš přišel o všechno. Je mi tě líto...

Sklenář: To tvoje naříkání mě tak unavuje! Běž si! Vezmi si zpátky svoji svobodu! O dítě se postarám já! Je to jen prázdná nádoba, jako já. V tobě naopak dokážu zahlédnout tu duši, o které tolik žvaníš, a její záře mě zraňuje. Nutí mě, abych se s tebou srovnával a uvědomoval si svoji ubohost... *(Běží ke skříni a buší na dveře.)* Dost už! Ať to všechno skončí! *(Rozezní se hudební motiv božských sourozenců.)*

Ona: Tohle dělal i ten důstojník u vrat nemocnice.

On: A co chtěl?

Ona: Aby vrátná propustila slečnu Rosamundu.

On: Naiva. Tu nikdy nepropustí. A proč do dveří té skříně bušil Sklenář?

- Ona: Chtěl vědět, co je uvnitř.
- On: Všechno kolem neobsahuje nic víc než jednu jedinou věc, a ta se jmenuje nepřítomnost.
- Ona: Zdálo se mi, že je ze všeho venku, proto chtěl vstoupit dovnitř.
- On: Jenomže za dveřmi jsou vždycky jen další dveře. Člověk nemůže nikdy nikam vstoupit.
- Ona: Když slyším, jak mluvíš, zdá se mi, jako bych to mluvila já sama... Kdo vůbec jsi?
- On: Něco mě bodá tady na hrudi a to mi říká, že bych tě měl znát... Proč jsi mi tak povědomá?
- Ona: Vezmi mě do náručí, chci se rozplýnout ve tvém objetí...
- On: I já, zoufale...
(Sourozenci se obejmou. Zdá se ale, jako by mezi ně vstoupila nějaká neznámá síla a ta je od sebe odtrhla, navzdory tomu, že se snaží setrvat v objetí.)
- On: Temná řeka mne unáší daleko odsud. Kdy se znovu uvidíme?
- Ona: Bez tebe nebudu nikdy úplná, to je náš trest. Žít jako fragment a být navždycky jen půlí celku.
- On: Sbohem... Nikdy tě nepřestanu hledat.
(On a Ona couvají a odcházejí z jeviště každý na jednu stranu. Vejde Ošetřovatelka a odnese rám s mřížemi, dětskou postýlku a židli. Zazní lodní siréna a ozve se šplouchání vln na pláži. Vstoupí Rozára, prostitutka oblečená velmi vyzyvatelně. Dívá se na své náramkové hodinky.)
- Rozára: Sem se snad zbláznila! Dyť tu na něho čekám už přes dvě hodiny. No, když nechám stranou tu jeho máni, že to musí mít vždycky vestoje, pod lucernou na přístavním molu, tak je ten Roco docela dobřej klient, slušnej a čistotnej, nikdy se mě nesnaží líbat natvrdo. Děvče, děvče, snad ses nezakoukala, eh? Někdý bys ho nejradši ani nezkásala. Hele, bacha!
(Vejde Roco, potápěč v kombinéze z černého neoprénu, z níž crčí voda. V rukou drží antickou vázu.)

- Roco: Ach Rozárko, bál jsem se, žes odešla. Při potápění jsem úplně ztratil pojem o čase. A tys na mě čekala, tak doufám, že mě máš aspoň trochu ráda.
- Rozára: Tak zaprvý vybal lováče, co mi teď pěkně přihraješ, a hoď sebou, dem na molo, sloup na nás čeká a já mám pak ještě další klienty.
- Roco: Už se nebudeš muset s nikým scházet. Dám ti ty peníze, co chceš a ještě spoustu dalších. Jsem boháč! Konečně jsem objevil potopený zámek! Je plný památek. Tahle váza má nesmírnou cenu! Svět je teď můj! Pojď se mnou.
- Rozára: A zajistíš mi papání, luxusní vohoz, šperky, barák?
- Roco: Jistě. Pokud mě budeš chtít.
- Rozára: No jestli je to takhle, nechám plavat řemeslo a budu se věnovat tobě. Kde budeme žít?
- Roco: Na ostrově Paradízo. Jsou tam luxusní bungalovy obehnaný zdí a všechno je hlídáný armádou a policií. Je tam věčný léto, tyrkysově modrá voda, zelený kopce a zlatistvá prerie. Všechno je nádhera!
- Rozára: Mám malý děcko.
- Roco: Kde je?
- Rozára: Když pracuju, stará se vo něj jeho otec.
- Roco: Ten chlap v sobě nemá špetku důstojnosti. Pusť ho k vodě, ať si dál dělá kojnou a my se podělíme o moje milióny!
- Rozára: Máš recht, du s tebou!
(Odejdou. Vejde Ošetřovatelka, přinese kus lodního zábradlí a odejde. Vejdou přepychově, ale nevkusně oblečení Roco s Rozárou a oprou se o zábradlí. Houpou se ze strany na stranu, jako by byli na lodi, která právě přistává u mola.)
- Roco: *(Obdivně)* Paradízo!
- Rozára: *(Obdivně)* Nikdy jsem neviděla tolik přepychu!
(Zdá se, že loď zakotvila. Je slyšet blas z tlampače.)
- Hlas: Každý, kdo přijíždí na ostrov Paradízo, je povinen podstoupit očkování proti choleře, žluté zimnici, žloutence, tetanu, tuberkulóze, obrně, neštovicím, zarděnkám, příušnicím,

afričké chřipce, malárii a spavé nemoci! Vaše jachta bude úředně zabavena. Cestující budou na čtyřicet dní internováni na naši klinice a zde projdou procesem desinfekce.

Rozára: A tohle má bejt ostrov Paradízo? Vypadá to, že do místních zahrádek se nastěhovaly mikroby z celého světa. Za čtyřicet dní bez slunka se mně udělaj vrásky!

Roco: Čekají na nás roky štěstí a hojnosti. Čtyřicet dní přejde raz dva. Vzpoch se přeci! Peníze a láska zvítězí nad všema mikrobama a dezinfekcema!

Rozára: Taky pravda! Co z toho, že máš pár vrásek navíc, když je můžeš zakrejt šperkama?

(Odejdou. Vějde Ošetřovatelka a odnese zábradlí. Vstoupí Robot.)

Robot: Dnes je na ostrově Paradízo velká párty. Zapomeňte na morovou ránu! Naším hostům nabízíme platinové protézy rukou a nohou, posázené drahými kameny. Známým vyrazíte dech! Vaše údy vám nahradíme novými supermodely z titanu! To je ale zábavička, nechat se zmrzačit!

(Robot odejde. Vstoupí Roco a Rozára ve svých nevkusných, luxusních oděvech. Rozára má na krku těžký náhrdelník z drabokamů. Roco je bezruký. Naznačí Rozáře, aby ho podrbala na líci, hned na to jí nastaví záda, aby ho namasírovala. Pokusí se ji obejmout, ale nejde to. Ona vezme jeho prázdné rukávky a položí si je na ramena. Libají se. Odstoupí od sebe.)

Rozára: Roco, ten náhrdelník je tak těžkej, že mě snad voddělá. To je děsná šichta, tahat se s ním celej den.

Roco: Obětuj se, i když je to namáhavý. Sme na ostrově Paradízo! Musíš ukazovat, co ti patří, jinak budem diskriminovaný.

Rozára: A jak je tobě, celej vořezanej?

Roco: O mě se neboj. Už to dlouho nepotrvá a dají mi protézy ze zlata. Svět mi leží u nohou, Rozáro...

Rozára: *(Sundává si náhrdelník.)* Promiň, ale už to fakt nesnesu. Cos mi to chtěl říct?

Roco: Musíme se dostat do velkého světa. Myslím, že bude nejlepší, když se na nějakou dobu rozdělíme. Dyť víš, že na ostrově Paradízo je láska věcí movitosti. Seznámil jsem se

s jednou bohatou vdovou, která... Najdi si nějakýho pracháče, sváďet, v tom se přece vyznáš moc dobře.

Rozára: A tohle má bejt ten slibovanej ráj? Ty podrazáku! Vytáh si mě z ulice, abys mě dovezl sem, kde se neprodává jenom tělo, ale i duše! Se podívej na svý sousedy: každej má nějakou trapnost, kerou se snaží zakrejt. Tohle je bolest, tohle je podraz, a pak, v prvý řadě, strach vidět svět takovej, jakej vopravdu je.

Roco: S prdelkou zacházet umíš, s hlavou už ti to jde trochu hůř! Přestaň přemejšlet! Skoč si na kliniku, udělaj ti tam takovej vodvar a ten vypij. Všechno se změni! Všechno bude najednou krásný, tam, kde byl dřív hnůj, porostou kytičky. Nebud' blbá, řešení máš na dosah ruky: pár pilulek a je to!

Rozára: A tomudle ty říkáš vítězství? Nechal ses zmrzačit, už se nikdy nebudeš moct potápět. Dyť všecko tvý veselí se změnilo v úzkost.

Roco: Tě nebudu vůbec poslouchat, seš vobyčejná, destruktivní kurva. Chybí ti optimismus. Ta moje bohatá vdovička na mě čeká, takže tě zdravím.

(Roco odejde. Rozezní se hudební motiv božských sourozenců. Rozára se postupně promění v Sestru.)

Ona: Je lépe, když víme, že se nám zdá, že si vymýšlíme sny, zatímco spíme. Chudáci, až ti se probudí. Ať jsou to chudí nebo bohatí, lidské bytosti jsou ubožáci. Musím se z ostrova Paradízo dostat pryč! Nechci se potáčet dál mezi bahnem a mrzkostí. Chci se vznést vzhůru, tam, odkud přicházím. Musím se setkat se svým bratrem!

(Hudební motiv skončí, Ona odejde. Vějde Pedro na svém kolečkovém křesle, oblečený jako Pierot, s královskou korunou, jako na začátku.)

Pedro: Přejde den, kdy si všichni uvědomí, že tohle křeslo je vlastně královský trůn. Maminka mi vždycky říkala: musíš se dobře učit, aby tě mohli, až budeš veliký, korunovat na krále celého světa! Jenomže nikdo nepřichází, aby mi vzdal hold. Máma přeci synovi nemůže lhát. Tak asi jsem se špatně učil. V tom to je! Musím se vrátit do školy a odpovědět správně na všechny otázky. Vyřešit všechna tajemství...

(Vstoupí Učitelka. Na očích má sluneční brýle.)

Učitelka: Tak se na to podíváme, chlapečku, uměl bys říct, kolik bude vážit slon, který se vznáší ve vzduchu? A postav se, když s tebou mluvím! Hop!

Pedro: *(Zkouší se postavit, ale nejde mu to.)* Mám ochrnuté nohy, paní učitelko, nemůžu!

Učitelka: To není pravda, že nemůžeš, ty prostě jen nechceš. Zrušil jsi chůzi, protože ses bál, že uvidíš sám sebe. Třeba ti můžu pomoci! *(Chytne ho za ucho, tabá, a nutí ho tak postavit se.)*

Pedro: Auuu! To bolí!

Učitelka: Vidíš? Už stojíš na nohou. A teď mi pověz, co je to čas?

Pedro: Nekonečno, uzavřené do neviditelné rakve.

Učitelka: Co je to láska?

Pedro: Stezka, po které se naše stopy odvíjí před námi.

Učitelka: Co je to svoboda?

Pedro: Obzor, který se vypíná nad moře, aby se stal labyrintem.

Učitelka: Úplně špatně! Tvoje odpovědi jsou správné z hlediska zákonů imaginace, ale naprosto mylné z hlediska zákonů logiky.

Pedro: My děti nejsme logický, ty stará krávo!

Učitelka: Drzoune! Nevychovanče! Ty odporná medúzo!

Pedro: Jako důstojník nechápu, proč bych si tu měl nechat nadávat.

Učitelka: Chceš se stát králem, aby se ti to podařilo, musíš dozrát. Musíš odsud odejít. Jak bys to mohl dokázat s ochrnutýma nohama? Zkus to znovu!

(Učitelka odejde. Pedro jde směrem ke skříni.)

Pedro: Odejít? Dozrát? To nebude lehké. Nepodaří se mi to, dokud někdo neotevře dveře téhle skříně. *(Buší na dveře.)* Tam uvnitř, tím jsem si jistý, jsou všechny odpovědi. Co je to čas? Co je to láska? Co je to svoboda? Proč nemůžu odejít? Proč nemůžu vyrůst? Proč nemůžu mít ženu, na kterou čekám? Proč jsem zavřený v tomhle zámku? Kde je východ? Kde je řešení? Kdyby se tak ty dveře už jednou otevřely. Otevřete, pro smilování.

(Rozezní se budební motiv božských sourozenců. Pedro změní cborování.)

On: Jak se můžu vysvobodit, když jsem uvězněný v tomhle zmračeném těle? Copak už jsem nepoznal všechna utrpení? Copak jsem neprošel smrtí a hnilobou? Do kdy ještě?

(Vstoupí jeho sestra oblečená jako Vrátná v zakrvácené zástěře a v kabátu.)

Ona: Zůstala jsem tady dole příliš, příliš dlouho. Moje myšlenky už nejsou schopny vzlétnout! Mám zablácená křídla, nohy uvízlé v hlíně a já sama, topím se.

(Pedro se zvedne, sundá si korunu a svleče kostým Pierota. Vějde Ošetřovatelka a přináší lavici, do níž se posadí Vrátná. Ošetřovatelka odnáší korunu a kostým Pierota. Hudební motiv dozní.)

Pedro: Rosamundo!

Vrátná: Operace skončila. Brzy ji propustí.

Pedro: Výborně. Svatební vůz čeká. Pohoštění je připraveno, jenomže... mám takový divný pocit. Jako kdybych tohle všechno už jednou prožil. Potkali jsme se tady a říkali jsme úplně stejná slova. Copak se mi to zdá?

Vrátná: Možná že se ti to zdá právě teď. Zkus se soustředit naplno, probud' se!

Pedro: Jak to, vždyť se to všechno zdá být tak skutečné? Vždyť se mi zdá, že jsem úplně probuzený! Víím jen, že ty, že já, že tahle skříň, to všechno je falešné: jsou to preludy, stíny, obrazy... Chci se probudit! Chci...

(Pedro náhle ochabne a usedne na invalidní vozík, zatímco Vrátná si sundá zástěru a kabát a je z ní Anděla.)

Pedro: *(Buší do opěradla.)* Ne, máti! Nudlovou polívku už dál jíst nebudu. Každý den mi servíruješ tu samou žbryndu. Nudle s vodou! Ty sama se láduješ masem! Já i ségra jsme z toho už úplně grogy...

Anděla: Tak ne, tak ne, ublížíš si.

(Hudební motiv božských sourozenců)

- Pedro: Kolik let to takhle pokračuje, Andělko? Kolikrát jsme se vrátili do té samé situace? Možná, že už jsou to staletí, co pořád začínáme od začátku... Chci se probudit! Pomoz mi!
- Anděla: Pořád jen sníš a sníš! Vracíš se neustále na to samý místo. Jak dlouho ještě? Ukázala jsem ti východ ze zámku, jenže ty si vždycky najdeš tisíc důvodů, abys tam zůstal sedět, spoutanej svejma vzpomínkama, přibítej na kříž svý paměti... Dost už! Potřebuju, aby ses osvobodil! Na tvé spáse závisí i ta moje, zkus to, prosím tě, pochopit! Odsud se můžeme dostat ven jedině společně! Brácho, vždyť my jsme jedna bytost!
- Pedro: Nemůžu odejít bez toho, abych se dozvěděl, co je v tý skříni.
- Anděla: Tak otevři dveře!
- Perdo: Jsou zavřené!
- Anděla: Vždyť je to snadný, jsou to jen obyčejný dřevěný dvířka bez zámku.
- Pedro: Je zakázaný ty dveře otevírat!
- Anděla: Jo, a kdo to zakázal?
- Pedro: To nevím. Ale kdybych je otevřel, mohl bych umřít.
- Anděla: A ty věříš na smrt? Copak si neuvědomuješ, že tohle je smrt? Tohleto, čemu ty říkáš život a co je jenom sen!
- Pedro: Jsem k tomuhle tělu a k téhle podobě připoutanej. Nechci, aby se mi poškodilo, chci, aby mi vydrželo. Jenže takhle, krev se mi zadírá až do kostí... Smrt není spravedlivá!
- Anděla: Bratříčku, vzpomeň si... Obýváš tohle tělo, ale ono ti nepatří. Nejsi z toho unaveněj, být věčně zavřenej mezi zdi rozumu? Osvobod' se vod prachu, vod země, vod bláta...
- Pedro: *(Vstává z křesla.)* Můj rozum... ty jeho umělý zdi... Pokaždé, když jsem si myslel, že uvažuju správně, uvažoval jsem špatně. Musím se osvobodit od týchle falešný paměti!
- Anděla: Zkus to! Teďka! Otevři tu skříň!
- Pedro: Chtěl bych, ale bojím se!
- Anděla: Koně bijou, dokud se nenaučej skákat. Bolesti, kterýma jsi prošel, byly dobrý k tomu, abys pochopil, co je to svoboda. Otevři!

(Pedro velmi vzrušeně otevře dveře. Vstoupí a dveře za sebou zavře. Zazní hudební motiv božských sourozenců. Čtyři stěny skříně se rozpadnou a vytvoří zlatý kříž. V jeho středu stojí v bílé ríze Bratr. Anděla k němu přistoupí a obejmě ho. Sedý oděv jí spadne z těla, objeví se bílá ríza.)

- Ona: Rozumíš tomu, bratříčku?
- On: Nic tam vevnitř nebylo... Nic, co bychom nebyli my sami. Konečně se můžeme rozpomenout.
- Ona: Vstoupili jsme do nižších sfér, proto jsme byli oddělení...
- On: Abychom prožívali všechny ty lidské životy...
- Ona: ... a převtělovali se z jednoho těla do druhého až do té doby, co jsme si uvědomili, že to ona sama si vytvářela všechny svý bolesti...
- On: ... a že ten nejvyšší trest je žít a být přitom někým jiným a nikdy ne sám sebou...
- Ona: Teď se můžeme vrátit do našeho nebeského příbytku.
(Oba začnou chodit tam a zpátky do zákulisí a přinášejí na scénu všechny předměty, nábytek, oblečení a paruky, které byly v průběhu hry použity.)
- On: Křeslo, které namísto koleček mělo kořeny! *(Pedrovo křeslo)*
- Ona: Krabice, ve které by nikdo nemohl bydlet. *(Bílá školní krychle)*
- On: Hůl na podpírání, iluze o vlastní existenci. *(Otcova hůl)*
- Ona: Ta žalostná kolíbka na kolíbání dítěte, co plakalo, aby vykřičelo moje vlastní utrpení. *(Kolébka)*
- On: Tady se rodíme, tady sníme, tady umíráme. *(Postel)*
- Ona: Šaty z rudého hedvábí s bílou labuťenkou, na zakrytí jednoduché pravdy, že mládí trvá jen chvíli.
- On: *(Muchlá dobromady oblečení svých postav.)* Sklenář... Syn... Otec... Pekař... Potápěč... Přehlídka ubožáků. A i když jsou krutí a krvelační, jsou to chudáci. Přehlídka dětí, který se opírají jedno o druhý, navzájem po sobě chtějí trochu tepla a aby se jim, prosím pěkně, nezhasínalo, protože ve tmě by se museli zadívat sami na sebe a do sebe a nenašli by tam nic než prázdno.

- Ona: (*Muchlá dobromady oblečení svých postav.*) Anděla... Matka...
 Zářka... Služka... Vrátná... Prostitutka... Učitelka...
 Slupky, rubáše, převleky, iluze... A z celé té haldy se zvedají
 výkřiky, omluvy... Skutečný jazyk lidí se jmenuje pláč!
- On: Podívej, zámek se konečně vynořil ze země a roste ke slun-
 ci! (*Smutně*) Připrav se!
- Ona: Teď když odcházíme, v momentě loučení, cítím, jak narůs-
 tá bolest pro všechno to, co jsem milovala a co jsem prožít
 nestihla.
- On: Moje srdce se láme na dvě půlky. Chtěl bych odejít a chtěl
 bych tu zůstat...
- Ona: Soucit mě svazuje s lidmi jak náký závaží. Cítím se vinná.
 K čemu bude dobrá moje věčná blaženost, když je v tom
 nechám a nezkusím pomoci jim?
- On: Naše bytosti se promísily s hlinou. Naše těla teď váží příliš.
 Tím líp! Bylo by to hořký vysvobození, kdyby se nezachrá-
 nili i ti, co trpí.
- Ona: Zámek je v plamenech! Na střeše vypučel ohnivý květ!
 Konečně vykvétá! Teď už jsme závislí jen sami na sobě.
- On: Jo. Bděli jsme uprostřed snění.
- Ona: Přitlačíme! Začneme znovu ještě jednou a ještě jednou...
- On: ... po staletí, z jednoho těla do druhého...
- Ona: Až dokud bolest neustane u všech!

KONEC